

USNESENÍ

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. a JUDr. Miroslavy Honusové ve věci

žalobce: **Ing. J.A.**
zastoupený advokátem Mgr. Vadimem Rybářem
sídlem Tyršova 1714/27, 702 00 Ostrava-Moravská Ostrava

proti
žalovaným: 1. **Krajský úřad Moravskoslezského kraje**
sídlem 28. října 117, 702 18 Ostrava

2. **Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí**
sídlem Náměstí 3, 739 11 Frýdlant nad Ostravicí

o žalobě na ochranu před nezákonným zásahem správního orgánu

takto:

- I. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem směřující proti žalovanému Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje **se odmítá.**
- II. Žaloba na ochranu před nezákonným zásahem směřující proti Městskému úřadu Frýdlant nad Ostravicí **se vylučuje** k samostatnému řízení.
- III. Žalobce a Krajský úřad Moravskoslezského kraje **nemají** vůči sobě právo na náhradu nákladů řízení.
- IV. Žalobci **se vrací** z účtu Krajského soudu v Ostravě zaplacený soudní poplatek ve výši **2 000 Kč.**

Odůvodnění:

1. Podanou žalobou se žalobce domáhal soudní ochrany proti nezákonnému zásahu žalovaného 1. a navrhl, aby soud vydal tento rozsudek:

I. Určuje se, že postup, kdy k podnětu žalobce nebylo zahájeno řízení o odstranění nepovolené stavby vodovodního řadu provozně souvisejícího na pozemku parc. č. XA a v obci a k. ú. X a postup, kdy žalovaný nepřijal k podnětu žalobce opatření proti nečinnosti směřující k nápravě postupu Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí, odboru životního prostředí, ve věci zahájení řízení o odstranění stavby vodního díla, vodovodního řadu provozně souvisejícího, nacházejícího se mimo jiné na pozemku parc. č. XA, je nezákonný.

II. Žalovanému se zakazuje pokračovat v nezákonném zásahu spočívajícím v nepřijetí opatření proti nečinnosti, které povede k zahájení řízení o odstranění nepovolené stavby vodovodního řadu provozně souvisejícího nacházejícího se na pozemku parc. č. XA v obci a k. ú. X.

Shodu s prvopisem potvrzuje P. S.

89/2021

2. Žalobce uvedl, že podal u Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí podnět k zahájení řízení o odstranění nepovolené stavby na pozemku parc. č. XA v k. ú. X, která spočívá ve stavbě vodovodního řádu a žalobce má za to, že vodovodní potrubí s šachticí je nepovolenou stavbou. Městský úřad sdělil žalobci přípisem ze dne 18. 3. 2021, že neshledal zákonný důvod k zahájení řízení o odstranění nepovolené stavby. Žalobce následně podal podnět Krajskému úřadu Moravskoslezského kraje k opatření proti nečinnosti podle § 80 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, v platném znění (dále jen „správní řád“), na nějž 1. žalovaný reagoval sdělením ze dne 12. 8. 2021, že pochybení v postupu správního orgánu I. stupně neshledal.
3. Na základě shora uvedeného žalobce tvrdí, že nezákonným zásahem je postup 1. žalovaného při vyřízení podnětu žalobce k přijetí opatření proti nečinnosti a také postup správního úřadu I. stupně při vyřízení podnětu žalobce na zahájení řízení o odstranění nepovolené stavby. Žalobce tak byl zkrácen na svém veřejném subjektivním právu, kdy v důsledku nezahájení řízení o odstranění nepovolené stavby mu jako vlastníkovu pozemku, na němž se nachází nepovolená stavba, nebyla ochráněna jeho práva.
4. První žalovaný ve vyjádření předně namítl, že žaloba měla být podána proti tomu správnímu orgánu, který měl podle přesvědčení žalobce zahájit řízení z moci úřední, přičemž poukázal na usnesení rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu (dále jen „NSS“) ze dne 26. 3. 2021 č. j. 6 As 108/2019-39. Žalobu směřující proti 1. žalovanému tak považuje za nepřijatelnou, a proto navrhl její odmítnutí.
5. Žalobce ve vyjádření doručeném krajskému soudu dne 29. 12. 2021 nově označil jako 2. žalovaného Městský úřad Frýdlant nad Ostravicí a v ostatním na žalobě setrval.
6. Krajský soud se prvotně zabýval otázkou existence podmínek soudního řízení.
7. Východiskem pro procesní posouzení věci je rozsudek rozšířeného senátu NSS ze dne 26. 3. 2021 č. j. 6 As 108/2019-39, v němž se NSS obsáhle zabýval otázkou možné obrany subjektu, který tvrdí, že je dotčen na svém hmotném právu faktickou nečinností stavebního úřadu, který v rozporu s ust. § 126 odst. 2 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), v platném znění (dále jen „stavební zákon“) nezahájil řízení o odstranění nepovolené stavby, přičemž dospěl k závěru, že se může bránit proti takové faktické nečinnosti správního orgánu žalobou na ochranu před nezákonným zásahem (§ 82 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, v platném znění – dále jen „s. ř. s.“).
8. Rozšířený senát NSS v označeném rozsudku dospěl k závěru, že aby bylo možno hovořit o tom, že se správní orgán dopouští nečinnosti, která je nejenom protizákonná, ale zkracuje na subjektivním právu též samotného žalobce, musí se na základě podnětu budoucího žalobce podle § 42 správního řádu správní orgán dozvědět o nezákonnosti a také o tom, že se budoucí žalobce cítí zkrácen na svých právech. Prvotním právním prostředkem ochrany je proto podnět podle § 42 správního řádu. Nedojde-li na základě tohoto podnětu k zahájení řízení *ex officio*, je nezbytné, aby budoucí žalobce učinil také podnět k opatření proti nečinnosti nadřízenému správnímu orgánu podle § 80 odst. 2 správního řádu z toho důvodu, že je to veřejná správa, která má primárně zjednat ochranu jak právu objektivnímu, tak subjektivním právům z práva objektivního vyvěrajícím. Teprve nebude-li veřejná správa schopna či ochotna této ochrany a ani nadřízený správní orgán ochranu neposkytne, přichází v úvahu právo žalobce podat žalobu podle § 82 s. ř. s. (v podrobnostech body 97-99 označeného rozsudku NSS).

89/2021

9. Dle vyjádření žalobce i 1. žalovaného žalobce tento postup beze zbytku splnil.
10. Z pohledu následně podané správní žaloby považuje krajský soud za zásadní závěr NSS vyjádřený rovněž v již odkazovaném rozsudku sp. zn. 6 As 108/2019 (bod 100), že *žaloba se podává proti tomu správnímu orgánu, který podle přesvědčení žalobce měl zahájit řízení z moci úřední a u kterého žalobce uplatnil podnět podle § 42 správního řádu (žalovaným tedy nebude orgán nadřízený tomuto orgánu, neboť ten byl příslušný „toliko“ ke zjednání nápravy postupem podle § 80 téhož zákona).*
11. V nyní posuzované věci krajský soud neshledal žádné skutkové ani právní důvody, pro které by se měl od citovaných závěrů rozšířeného senátu NSS odchýlit. Za situace, kdy postup žalobce dospěl do fáze, která vyžaduje, resp. z procesního hlediska umožňuje soudní ochranu, protože prostředky dané správním řádem (§ 42, § 80 správního řádu) selhaly, je nedůvodné domáhat se vyslovení nezákonnosti postupu odvolacího orgánu podle § 80 správního řádu a považovat nepřijetí opatření proti nečinnosti za nezákonný zásah, neboť samotný postup podle § 80 správního řádu není prostředkem ochrany, ale je pouze procesním prostředkem nápravy případného pochybení správního orgánu I. stupně. Dle citovaného judikátu NSS je prostředkem obrany žaloba směřující proti správnímu orgánu, který měl podle žalobního tvrzení zahájit řízení z moci úřední.
12. Na základě shora uvedeného proto krajský soud žalobu na ochranu před nezákonným zásahem směřující proti 1. žalovanému odmítl pro nepřípustnost podle § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 85 s. ř. s.
13. Žalobu směřující proti 2. žalovanému krajský soud vyloučil k samostatnému projednání (ust. § 39 odst. 2 s. ř. s.).
14. O nákladech řízení žalobce a 1. žalovaného bylo rozhodnuto v souladu s ust. § 60 odst. 3 věty první s. ř. s., když žaloba byla odmítnuta.
15. Výrok o vrácení zaplaceného soudního poplatku žalobci je odůvodněn ust. § 10 odst. 3 věty třetí zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, v platném znění, když žaloba byla odmítnuta.

Poučení:

Proti výrokům I. a III. **je možno** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Proti výrokům II. a IV. **nejsou** opravné prostředky **přípustné**.

Ostrava 20. října 2022

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu